

**SECTORCOMITE X – ONDERWIJS (Vlaamse Gemeenschap)
COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN – Afdeling 2 –
Onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap".
OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS**

Brussel, 06/02/2026

**PROTOCOL NR. 283 HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE
GEVOERD WERDEN IN DE GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERING VAN:**

- **SECTORCOMITE X – ONDERWIJS (Vlaamse Gemeenschap);**
- **COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN – Afdeling 2 – Onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap";**
- **OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS;**

OP 6, 13 EN 27 JANUARI 2026

over

het **Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein onderwijs en vorming, wat betreft de organisatie van het schooljaar in het basis- en in het secundair onderwijs en de samenstelling van de klassenraad in het secundair onderwijs**

De afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

1. dhr. Matthias DIEPENDAELE, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management, voorzitter SectX-C2
2. mevr. Zuhail DEMIR, Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk, voorzitter OOC
3. dhr. Ben WEYTS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn – lid;
4. dhr. Hans BONTE, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd – lid,
5. mevr. Hilde CREVITS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij, lid

de afvaardiging van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en van de representatieve verenigingen van de inrichtende machten, te weten:

- het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door:

dhr. Geert SPIESSENS, afdelingshoofd beleid en belangenbehartiging

- het Onderwijssecretariaat voor Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door:

dhr. Bruno SAGAERT, directeur Koepelwerking

- het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen, vertegenwoordigd door:

mevr. Griet MATHIEU, directeur POV

hebben een gedeeltelijk akkoord bereikt over het *hierbij gevoegde Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein onderwijs en vorming, wat betreft de organisatie van het schooljaar in het basis- en in het secundair onderwijs en de samenstelling van de klassenraad in het secundair onderwijs*

Het Gemeenschapsonderwijs geeft een protocol van gedeeltelijk akkoord bij het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein onderwijs en vorming, wat betreft de organisatie van het schooljaar in het basis- en in het secundair onderwijs en de samenstelling van de klassenraad in het secundair onderwijs

Het Gemeenschapsonderwijs gaat volmondig akkoord met de intentie van de Vlaamse regering om de onderwijstijd te maximaliseren. Het streven naar dat maximaal benutten van de onderwijstijd is terecht maar tegelijk is het voorzien van voldoende ruimte voor

professionalisering, overleg en afstemming essentieel om die onderwijstijd net kwaliteitsvol en doelgericht in te vullen en net daaraan komt dit besluit onvoldoende tegemoet. Daarenboven heeft dit besluit niet louter betrekking op 'leerlingenregelgeving', wel integendeel. De voorgestelde maatregelen in dit besluit hebben een minstens even grote impact op het personeel en dus op de schoolorganisatie. Bovendien is er een duidelijke link met het loopbaandebat; vanuit die optiek zijn de maatregelen in dit besluit te beschouwen als een voorafname op dat loopbaandebat. Het Gemeenschapsonderwijs geeft de voorkeur aan een geïntegreerde aanpak zodat maatregelen om de onderwijstijd te optimaliseren ingebed worden in een duurzame en lange-termijn visie op die loopbaan en dus op schoolorganisatie. Dat zal niet alleen de schoolteams maar ook de leerlingen ten goede komen.

Voor het basisonderwijs worden de **pedagogische studiedagen** behouden en dat vindt het Gemeenschapsonderwijs positief. Echter is het zo dat scholen niet langer de mogelijkheid wordt geboden om een bijkomende pedagogische studiedag aan te vragen. Dat is te betreuren in een periode waarin basisscholen voor grote inhoudelijke veranderingen staan, zoals de invoering van nieuwe minimumdoelen en een kennisrijk curriculum. Het beperken van collectieve vormingsmomenten tot enkel het begin van het schooljaar of tot evaluatiedagen is voor scholen onvoldoende om veranderingen kwalitatief te kunnen uitwerken en implementeren. Het ingrijpen in de professionaliseringsmogelijkheden valt moeilijk te rijmen met de reële noden op het vlak van schoolontwikkeling, gedrag, inclusie en onderwijskwaliteit. Dergelijke thema's vragen structurele, gezamenlijke en doorgedreven professionalisering en dus niet louter ad-hoc momenten.

Daarenboven wordt er van scholen verwacht dat ze bij de organisatie van die pedagogische studiedagen in opvang voorzien voor leerlingen. Dat het schoolbestuur de verantwoordelijkheid krijgt om die opvang in te vullen, maakt deze maatregel implementeren er niet eenvoudiger op, minstens door de beperkte grootte van een schoolteam in het basisonderwijs. Professionalisering behoort tot het takenpakket van een leerkracht en teamprofessionalisering maakt daar voor het Gemeenschapsonderwijs onderdeel van uit. Denk maar aan het uittekenen van een visie, implementatie leerplannen en dergelijke.

Voor het secundair onderwijs wordt de mogelijkheid opgeheven om op schooldagen de lessen te schorsen voor de organisatie van een pedagogische studiedag. Het feit dat scholen collectieve vormingsmomenten kunnen organiseren op andere tijdstippen, bijvoorbeeld vlak voor de start van het schooljaar, tijdens evaluatiedagen of bij het begin van een schoolvakantie is een remedie die erger is dan de kwaal die dit besluit wil aanpakken. Deze maatregel, in combinatie met het beperken van het aantal evaluatiedagen in het secundair onderwijs, miskent ook voor dat onderwijsniveau het belang van collectieve vormingsmomenten. De start van het schooljaar, evaluatiedagen én schoolvakanties hebben elk hun eigen doel en finaliteit die nu doorkruist dreigen te worden door de zoektocht naar alsnog een moment voor collectieve professionalisering. Professionalisering zal dus ten koste moeten gaan van een evaluatie-dag of van de organisatorische uitdagingen en administratie bij het begin van een schooljaar. Dat is niet hoe het Gemeenschapsonderwijs naar professionalisering én schoolorganisatie kijkt.

Voor het buitengewoon onderwijs wordt een afwijkende regeling ingevoerd waardoor een ongerechtvaardigd verschil ontstaat ten opzichte van het gewoon onderwijs, terwijl het net de bedoeling is dat beide onderwijsvormen naar elkaar toegroeien. Hoewel professionaliseringsmomenten formeel nog mogelijk blijven tijdens evaluatiedagen, wordt de effectieve organisatie - zowel van het evaluatieve als van het vormingsluik - ernstig bemoeilijkt doordat leerlingen op dat moment op school aanwezig moeten zijn. Dit ondergraft de kwaliteit en diepgang van beide processen, nochtans essentieel binnen de BuSO-context, die gekenmerkt wordt door complexe zorgnoden en diverse, individuele

ondersteuningsvragen. De handelingsplanning, die fungeert als de centrale motor van alle processen binnen het buitengewoon onderwijs, vereist structureel overleg en afstemming tussen alle betrokken actoren. Dit veronderstelt voldoende tijd en de aanwezigheid van alle betrokkenen, wat onverenigbaar is met een volledig ingevulde lesdag.

Het **besluitvormingsproces in het secundair onderwijs** op het einde van het schooljaar is een bijzonder cruciale periode en deliberaties zijn niet alleen arbeids- en tijdsintensief maar dienen ook grondig en kwaliteitsvol te gebeuren. Door de wijzigingen aan de regelgeving wordt dit proces niet meteen gefaciliteerd, wel integendeel. Dat de laatste schooldag voor de zomervakantie geen evaluatie-dag meer kan zijn, is problematisch en dat wordt in het besluit onvoldoende ondervangen door te stellen dat het een schooldag is met de toepassing van de gebruikelijke schooluren. Een laatste schooldag voor de zomervakantie wordt doorgaans gebruikt voor inhaalexamens, gesprekken tussen ouders en directies, herdeliberaties en dergelijke. Allemaal noodzakelijke activiteiten die dan anders moeten georganiseerd worden. De meerwaarde van die laatste dag voor de zomervakantie niet meer als evaluatie-dag te labelen, ontgaat ons dan ook.

OVSg geeft een protocol van gedeeltelijk akkoord bij het Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein onderwijs en vorming, wat betreft de organisatie van het schooljaar in het basis- en in het secundair onderwijs en de samenstelling van de klassenraad in het secundair onderwijs

De Vlaamse Regering wil de beschikbare lestijden maximaal inzetten en benutten en neemt daarom een reeks maatregelen die het voorwerp uitmaken van dit besluit. De pedagogische studiedagen worden hervormd, twee facultatieve verlofdagen geschrapt in het basisonderwijs (één voor het secundair), de mogelijkheid tot collectieve professionalisering van het personeel in het secundair nagenoeg geschrapt, de evaluatie- en de deliberatieperiodes ingekort en de samenstelling van de klassenraad wordt gewijzigd.

OVSg wenst waardering te uiten voor de aanpassingen die na bespreking in het Sectorcomité werden gedaan, maar merkt op dat niet werd ingegaan op fundamentele bedenkingen. Zo valt het te betreuren dat de Vlaamse Regering de mogelijkheid schrapt om een uitbreiding voor één of meerdere pedagogische studiedagen aan te vragen.

Pedagogische studiedagen

OVSg is positief over de aanpassing van de oorspronkelijke tekst van “pedagogisch zinvolle invulling” van de opvang naar “het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de invulling van de opvang”, net zoals het verschuiven naar 1 september 2027 van de inwerkingtreding van de verplichting voor de opvang. Niettemin blijft met de aankomende uitdagingen voor het basisonderwijs door de invoering van de nieuwe minimumdoelen die schrapping problematisch voor bijkomende pedagogische studiedagen.

Dat de laatste dag van het schooljaar geen pedagogische studiedag meer mag zijn, is een ingrijpen in het beleidsvoerend vermogen van de school. Wanneer en hoe pedagogische studiedagen worden ingericht behoren eigenlijk tot de autonomie en de noden van elke school. Bepalen door de Vlaamse Regering van wat de inhoud moet zijn van de laatste schooldag brengt geen fundamentele wijziging aan de problematiek van de maximalisatie van onderwijstijd maar getuigt eerder van een kleine maatregel waarvan het effect nog moet worden ingewacht. Het is

maar de vraag of het luxeverzuim hierdoor zal afnemen. Daarnaast is het zo dat de regels omtrent de schoolweek, decretaal bepaald in het decreet basisonderwijs samengelegd met de regels van de rechtspositieregeling voor het onderwijspersoneel niet laten toe dat pedagogische studiedagen buiten de uren van de school worden gehouden. Deze maatregel raakt aan een ruimer loopbaandebat.

Voortaan kan in het secundair onderwijs geen collectief professionaliseringsmoment worden ingericht, vermits er steeds in opvang moet worden voorzien wanneer er een pedagogische studiedag plaatsvindt. Aangezien er geen bijkomende middelen voor die opvang worden ingeschreven, komt dit neer op de onmogelijkheid om voor het voltallige personeel een vormingsmoment te organiseren. Dit staat haaks op het recht en de plicht van personeelsleden om zich te professionaliseren en op het belang van een gezamenlijke professionalisering zowel vanuit kostenefficiënt oogpunt als vanuit de teamontwikkeling.

Afschaffing van de facultatieve verlofdagen

Twee facultatieve verlofdagen worden geschrapt in het basisonderwijs, één in het secundair. Scholen gebruiken die dagen in verbinding met belangrijke gebeurtenissen in de reikwijdte van de school zoals bij een belangrijk sportief evenement of een festiviteit of in context van aanvulling op de tien wettelijke feestdagen die federaal zijn vastgelegd en niet kunnen worden uitgebreid. De facultatieve verlofdagen kwamen tegemoet aan die problematiek. Het zal moeten blijken of deze maatregel zijn effect zal sorteren, zeker wanneer een evenement of een religieuze niet erkende feestdag tot substantiële afwezigheid leidt. In dat geval zal de leerstof alsnog moeten worden herhaald, het beoogde effect van de maximalisatie van de onderwijstijd vervalt.

Evaluatie in het secundair onderwijs

Het aantal evaluatiedagen met lesschorsing wordt ingeperkt, de Vlaamse Regering bepaalt wanneer de evaluatieperiodes ten vroegste mogen starten. Door de inkorting van de evaluatieperiode bestaat de vrees dat leerlingen meerdere examens op een dag zullen moeten afleggen, wat de studiebelasting voor de leerlingen verhoogt.

Samenstelling klassenraad

Niet langer moeten alle leerkrachten aanwezig zijn op de klassenraden, maar kan de directeur de samenstelling bepalen met inachtneming van algemene principes. Leerkrachten die niet worden uitgenodigd hebben het recht om toch aanwezig te zijn. OVSG is tevreden met deze maatregel, en hoopt dat de administratie duidelijk maakt middels omzendbrieven wat deugdelijke criteria zijn voor de keuze van de samenstelling om juridisering te vermijden.

Eerste en laatste schooldag in het secundair onderwijs

De eerste schooldag is voortaan een volledige schooldag die niet meer ingekort mag worden voor onthaalformaliteiten. Ze moeten buiten de lesactiviteiten worden georganiseerd. Tevens vervalt de mogelijkheid om de eerste schooldag te gebruiken als pedagogische studiedag.

Dat de laatste schooldag nu beschouwd wordt als een gewone schooldag, kan OVSG waarderen, nadat in een eerdere versie voorlag dat dit een lesdag moest zijn. Voor leerlingen blijft op die manier de mogelijkheid behouden om gemiste examens in te halen in juni. Ook voor het secundair onderwijs geldt de bedenking of het luxeverzuim hiermee zal kunnen worden ingeperkt.

OVSG benadrukt dat de opstart of afsluiten van het schooljaar en die al of niet laten gepaard gaan met een collectief vormingsmoment voor het personeel toebehoort aan het beleid van een school. Het aantal pedagogische studiedagen ligt vast en scholen zijn zelf het beste geplaatst om de ogenblikken van pedagogische studiedag te bepalen. OVSG betreurt de beperking van beleidsruimte van de school.

Verval van mogelijkheid tot schorsing na verkiezingen

Om verkiezingen te organiseren heeft de overheid lokalen nodig. Lokale besturen moeten deze taak opnemen en daarvoor maken ze gebruik van scholen bij alle kiesverrichtingen. De vrees bestaat dat scholen niet langer hun medewerking zullen verlenen omwille van de stringente regels van overmacht in de zin van het Burgerlijk Wetboek.

OVSG is tevreden dat het volstaat om eenmalig de toestemming aan ouders of gezaghebbende van minderjarigen te vragen en niet steeds bij elke afwezigheid om leerlingen naar huis te laten gaan.

Ondanks de waardering voor het feit dat dat overheid is ingegaan op bedenkingen, blijft de fundamentele opmerking dat dit ontwerp van besluit een onderdeel regelt van een breder loopbaandebat en ingrijpt in het subsidiariteitsprincipe: namelijk de taakverdeling tussen de Vlaamse Regering en de schoolbesturen. De ontwikkeling van maatregelen zoals deze moeten getoetst worden op de vraag of ze nodig zijn om de doelstelling te verwezenlijken en niet liever worden overgelaten aan scholen, die het best geplaatst zijn om in te spelen op de eigen noden. Een breder debat rond personeelsbeleid, loopbaanaspecten en onderwijstijd dringt zich op. Om die reden geeft OVSG een protocol van gedeeltelijk akkoord.

Provinciaal Onderwijs Vlaanderen geeft een protocol van gedeeltelijk akkoord voor bovenstaand BVR.

Het Provinciaal Onderwijs heeft alle directeurs geconsulteerd tijdens het directeurenoverleg van 5 februari 2026. De directeurs waarden de inspanningen die worden geleverd met het oog op planlastvermindering, onder meer via de invoering van de eenmalige toestemming van ouders.

Wat betreft de afschaffing van de pedagogische studiedag wordt het vertrouwen uitgesproken dat het belang van professionalisering voldoende wordt meegenomen binnen andere dossiers. Professionalisering wordt hierbij beschouwd als een continu proces en niet als een eenmalige activiteit.

Op basis van de input van de directeurs kan echter **NIET WORDEN INGESTEMD** met de voorgestelde organisatie van de examens.

Secundair onderwijs

Binnen het Provinciaal Onderwijs wordt maximaal ingezet op kwaliteitsvol onderwijs. Vanuit deze visie worden examens georganiseerd voor leerlingen in zowel de dubbele finaliteit als de arbeidsmarktgerichte finaliteit. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat examens, met punten en klagemiddelen, bijdragen aan leermotivatie en zelfregulatie. Deze competenties zijn voor deze leerlingengroepen cruciaal met het oog op een succesvolle verdere onderwijsloopbaan of een vlotte instroom op de arbeidsmarkt.

De directeurs geven echter aan dat de beperking van de examendata verstrekkende gevolgen heeft, bijvoorbeeld:

- Het organiseren van examens binnen de arbeidsmarktgerichte finaliteit is niet langer mogelijk binnen het beschikbare tijdsbestek.
- Het organiseren van examens binnen de doorstroomfinaliteit en de dubbele finaliteit impliceert dat meerdere vakken op één dag moeten worden geëxamineerd of dat vakken

geschraapt moeten worden binnen de voorziene examenperiode. Dit is pedagogisch en organisatorisch niet evident en in het bijzonder problematisch voor leerlingen in de dubbele finaliteit.

- Het organiseren van paasexamens in de eerste en tweede graad is niet langer haalbaar.

Daarnaast wordt vastgesteld dat het beperken van de examendata op gespannen voet staat met de uitgangspunten uit het regeerakkoord: *"We verwachten van alle scholen dat ze alle leerlingen duidelijk en regelmatig evalueren met toetsen. Een toets is immers ook een leermoment. Ook moet de school helder en precies communiceren over die evaluatie. Dus liever punten, klasgemiddelde, mediaan en een gesprek met ouders dan duimpjes, smileys en ellenlange uitgeschreven teksten."*

Buitengewoon secundair onderwijs

Voor het buitengewoon onderwijs wordt vastgesteld dat de nieuwe regeling, waarbij leerlingen van type 1, 2 en 3 tijdens de evaluatieperiode op school aanwezig moeten blijven, kan leiden tot onveilige situaties. Leerlingen zouden worden opgevangen door personeelsleden die zij niet kennen. Gelet op hun specifieke ondersteuningsnoden en problematiek is dit niet aangewezen en verhoogt dit het risico op incidenten aanzienlijk.

Wanneer evaluatiedagen voor OV1, OV3 en OV4 bovendien pas 22 dagen voor een vakantie kunnen aanvangen, betekent dit dat het handelingsplan pas zeer laat met de voltallige klassenraad grondig kan worden besproken. Dit leidt onvermijdelijk tot kwaliteitsverlies, aangezien scholen noodgedwongen verder werken op het handelingsplan van juni.

De afvaardiging van de representatieve verenigingen van de inrichtende machten, te weten:

- **het Katholiek Onderwijs Vlaanderen**, vertegenwoordigd door:

dhr. Chris SMITS, secretaris-generaal Katholiek Onderwijs Vlaanderen
dhr. Stefaan SAMAEY, directeur dienst personeel

- **het Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers** (FOPEM, IPCO, Steiner-federatie, VOOP),
vertegenwoordigd door:

dhr. Paul BUYCK, coördinator OKO

en de afvaardiging van de representatieve vakorganisaties, te weten:

- **de Algemene Centrale der Openbare Diensten**, vertegenwoordigd door:

mevr. Nancy LIBERT, algemeen secretaris ACOD-onderwijs
dhr. Jean-Luc BARBERY, adjunct-algemeen secretaris ACOD-onderwijs

- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:

dh. Paul WILLEKENS, adjunct-secretaris-generaal, COC
mevr. Hilde LAVRYSEN, adjunct-algemeen secretaris COV

- het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt, vertegenwoordigd door:

dh. Pascal CLAESSENS, secretaris-onderhandelaar VSOA-onderwijs

gaan niet akkoord met het hierbij gevoegde **Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein onderwijs en vorming, wat betreft de organisatie van het schooljaar in het basis- en in het secundair onderwijs en de samenstelling van de klassenraad in het secundair onderwijs**

Katholiek Onderwijs Vlaanderen onderschrijft een protocol van niet-akkoord bij het ontwerp van bovengenoemd besluit.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen onderschrijft de doelstellingen van de wijzigingen om de instructietijd van de leerlingen in het basis- en secundair onderwijs te maximaliseren. Het heeft echter ernstige bedenkingen bij de doelmatigheid van de voorgestelde maatregelen.

De voorstellen beperken zich tot een louter mathematische oefening, nl. het schrappen van facultatieve vakantiedagen, het beperken of schrappen van pedagogische studiedagen en het reduceren van de periode die gebruikt kan worden voor evaluatie in het secundair onderwijs.

In het kader van onderwijskwaliteit speelt de leraar een significante rol. Katholiek Onderwijs Vlaanderen deelt de mening dat leerlingen nood hebben aan leraars die zich voortdurend professionaliseren gezien de vele uitdagingen waarvoor het onderwijs in Vlaanderen staat. Het is dan ook contradictorisch dat de ruimte die een pedagogische studiedag biedt om zich met hele lerarenteam te professionaliseren wordt beperkt (BaO) of zelfs geschrapt (SO), zonder dat er een valabel alternatief wordt aangeboden. Als alternatief pleit Katholiek Onderwijs Vlaanderen in deze dan ook om de opdrachtschrijving van de leraar te herbekijken en professionalisering als een structureel element op te nemen. Zo lang er voor de scholen geen alternatief voorhanden is, vragen we om niet te raken aan de pedagogische studiedagen.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen vraagt ook het principe van de verplichte opvang tijdens de pedagogische studiedag te herbekijken. Deze verplichting zorgt in het basisonderwijs voor organisatorische problemen bij een deelname van het volledige lerarenteam aan de professionalisering.

De onderwijsinspectie focust zich de laatste jaren tijdens de doorlichtingen op het evaluatiebeleid in scholen. Door deze focus werden scholen gestimuleerd om hierrond hun beleid verder uit te bouwen. Het ontwikkelen van een evaluatiebeleid en het creëren van een draagvlak vraagt veel overleg met alle stakeholders, in het bijzonder met het volledige lerarenteam en hangt onlosmakelijk samen met keuzes die de school maakt in het kader van de realisatie van het opvoedingsproject. Een goede evaluatie (ook examendagen) staat niet los van het leerproces maar maakt er integraal deel van uit. De reductie van het aantal evaluatiedagen tot 45 halve dagen in het secundair onderwijs impacteert in sterke mate de beleidsmatige keuzes van scholen, beperkt de beleidsruimte van scholen en heeft bijgevolg organisatorische consequenties.

In geen geval kan gezien de betrokkenheid van de verschillende actoren en de aanpassingen aan het schoolreglement die nodig zijn, deze reductie ingaan vanaf het schooljaar 2026/'27.

Secundaire scholen zetten, mede door toenemende juridisering, sterk in op een goede werking van klassenraden en een kwaliteitsvolle besluitvorming. Door ook hier een beperking van het aantal dagen in schrijven, komt de kwaliteit van het besluitvormingsproces met inbegrip van adviezen in functie van studiekeuze onder druk te staan.

Tijdens de dagen van de klassenraden kan het schoolbestuur voor leerlingen van het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 1, 2 en 3 niet beslissen dat de leerling niet op school aanwezig hoeft te zijn. Tijdens deze dagen komt de multidisciplinaire klassenraad samen zoals beschreven in het opmaken van een IAC. Hiervoor zijn alle leerkrachten of andere disciplines die lesgeven aan de leerling nodig om op een correcte manier het IAC vorm te geven. De verplichte aanwezigheid van de leerlingen, zou organisatorisch betekenen dat er continu andere personeelsleden - vreemd aan de leerling – de leerling moeten begeleiden. Dit betekent dat oa de zwaar zorgbehoevende leerlingen OV1 (EMB) en bv alle T9/T3 een (halve) dag geconfronteerd worden met onvoorspelbaarheid. De geborgenheid van de thuissituatie of verblijfplaats van de leerling zijn een meer optimale oplossing. Bovendien lijkt het ons opportuun om in het kader van de Scholen voor Iedereen de regelgeving maximaal identiek te maken.

OKO geeft een protocol van niet akkoord bij het Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein onderwijs en vorming, wat betreft de organisatie van het schooljaar in het basis- en in het secundair onderwijs en de samenstelling van de klassenraad in het secundair onderwijs

OKO begrijpt de bekommernis van de overheid omtrent het optimaliseren van de lestijd. OKO apprecieert dat er tegemoetgekomen is aan sommige bedenkingen tijdens de onderhandelingen, maar OKO kan fundamenteel niet akkoord gaan met enkele beslissingen die de onderwijsorganisatie niet ten goede komen. Vele organisatievormen binnen OKO, die vertrekken vanuit hun bijzondere pedagogische opvattingen benutten de lestijd namelijk optimaal omdat ze op een unieke wijze omgaan met het inplannen van evaluatiemomenten en -vormen en de daaraan gekoppelde besluitvormingsprocessen. Dit vraagt een groot engagement van alle betrokkenen. Om dit alles te organiseren op een voor leerlingen, ouders en onderwijspersoneel adequate en aanvaardbare manier is participatief overleg een evidentie maar dient het schoolbestuur over de noodzakelijke autonomie te beschikken om die evaluatie- en besluitvormingsmomenten volgens de eigen specifieke modaliteiten in te richten. Die mogelijkheden worden beperkt.

OKO vreest dat het luxeverzuim nog zal toenemen door facultatieve vakantiedagen te schrappen.

Verder hypothekeren de genomen leerlinggerichte maatregelen de teamwerking en de teamgerichte professionalisering door het ingrijpen op pedagogische studiedagen net nu de overheid scholen terecht wil stimuleren op het vlak van professionalisering. Op dit moment de extra pedagogische studiedagen in het basisonderwijs schrappen, staat haaks op de uitdagingen die aan de teams van het basisonderwijs gevraagd worden inzake kennisrijk curriculum, inclusief onderwijs, extra taalmaatregelen. Dat de school behalve bij overmacht op vraag van de ouders dan opvang moet voorzien, bemoeilijkt een teamgerichte organisatie.

Wat verder het secundair onderwijs nog betreft betreurt OKO de beslissing rond de niet verplichte aanwezigheid van alle betrokken personeelsleden op delibererende klassenraden. Delibereren is bij uitstek een cruciale teamaangelegenheid tijdens dewelke leerkrachten en

schoolleiding zich in gezamenlijk overleg op basis van alle bijeengelegde product-, proces- en attitudinale gegevens verbinden rond de toekomstmogelijkheden van alle leerlingen.

ACOD Onderwijs geeft een protocol van niet akkoord bij het BVR tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein onderwijs en vorming wat betreft de organisatie van het schooljaar in het basis- en in het secundair onderwijs en wat betreft de samenstelling van de klassenraad in het secundair onderwijs

ACOD Onderwijs verzet zich tegen dit BVR. Het zijn symboolmaatregelen die de Vlaamse Regering graag op haar 'palmares van daadkracht' wil noteren maar die regelrecht indruisen tegen een kwaliteitsvolle onderwijspraktijk.

Bovendien wekken verschillende maatregelen minstens de indruk dat onderwijspersoneel vandaag tijd te over zou hebben om zijn kerntaken waar te maken. Wanneer je de statistieken en onderzoeksresultaten rond werkbaarheid, burn-out en tijdsbesteding in onderwijs bekijkt, weet je wel beter.

ACOD Onderwijs heeft principiële bezwaren bij volgende punten:

- **Het reduceren in het basisonderwijs van de pedagogische studiedagen of het afschaffen van de pedagogische studiedagen in het secundair onderwijs.**

Hiermee geeft de Vlaamse regering aan dat zij geen belang hecht aan collectieve vormingsmomenten. Nochtans geven zeer veel leraren en leidinggevendenden aan dat deze dagen unieke momenten zijn in een schooljaar die ruimte en tijd bieden om van een team een lerende gemeenschap te maken. In alle nieuwe beleidsinitiatieven heeft de Vlaamse Regering de mond vol over professionaliseren. Scholen moeten weldra beschikken over een taalexpert en een gedragsexpert die de opgedane expertise zal moeten overbrengen in het team. Basisscholen moeten nieuwe minimumdoelen en leerplannen invoeren die qua inhoud en aanpak veel overleg en bijscholing zullen vragen van alle personeelsleden. Wanneer? Hoe? De 'luttele' dagen die hiervoor ingezet konden worden, perkt men in of schaft men af. Dit is een slag in het gezicht van alle onderwijsteams die al jarenlang zeer kwaliteitsvolle pedagogische studiedagen organiseren en vaak het gevoel hebben dat ze eerder behoefte hebben aan méér dan aan minder pedagogische studiedagen.

Het feit dat men deze collectieve vormingsmomenten zou kunnen organiseren op andere tijdstippen zoals vlak voor de start van een schooljaar, tijdens evaluatiedagen of bij het begin van een schoolvakantie getuigt van zowel een misprijzen t.o.v. de zwaarte van de opdracht van personeelsleden als van een totale onwetendheid over welke andere opdrachten er aan het begin of einde van een schooljaar, laat staan tijdens een evaluatieperiode, op lerarenteams afkomen. Voor ons kan op geen enkel van bovenstaande vernoemde tijdstippen pedagogische studiedagen worden belegd. Het feit dat schoolteams een pedagogische studiedag op een weloverwogen moment in het schooljaar kiezen, in functie van bijv. opvolging van een thema, implementeren van nieuwe kennis, een 'rustpunt' in het schooljaar met tijd voor verdieping..... wordt met deze maatregelen totaal genegeerd. Onbegrijpelijk.

- **De verplichte opvang tijdens pedagogische studiedagen in het basisonderwijs.**
Een verplichting tot opvang opleggen aan de schoolbesturen zonder bijkomende middelen kan resulteren in een nog groter tekort aan werkingsmiddelen. Indien de Vlaamse Regering dit als eis stelt dient ze hiervoor middelen ter beschikking te stellen of

een samenwerking met andere beleidsdomeinen aan te gaan om dit te realiseren in de scholen.

- **Het aanpassen van de samenstelling van de klassenraad.**

De klassenraad moet wat ons betreft steeds samengesteld zijn door alle personeelsleden die aan die klas/student lesgeven. Elke leerkracht moet een evenwaardige stem hebben. Alle personeelsleden zijn vakkundig en representatief. Het is in het samengaan van de variëteit aan stemmen en perspectieven op een jongere, dat er een volledig en volwaardig beeld van de leerloopbaan en de capaciteiten van een jongere tot stand kan komen. Een te éézijdige of beperkte kijk op een jongere kan heel wat talenten of opportuniteiten voor het leerproces onbelicht laten, met alle gevolgen nadien voor de motivatie en de toekomst van de jongere. We zijn het als onderwijsverantwoordelijken en als maatschappij aan de jeugd verschuldigd om hen op een correcte en alomvattende manier constructief te benaderen in hun leerproces. Een brede vorming en evaluatie waarin alle disciplines een evenwaardige plaats innemen, is cruciaal om dat waar te maken.

Het is voor ons onaanvaardbaar dat leerkrachten op eigen initiatief moeten aangeven dat ze aanwezig willen zijn bij de klassenraad van die klassen waar zij zelf les aan geven. Bovendien hebben wij de vrees dat het niet voltallig aanwezig zijn van het personeelscorps in een klassenraad een extra juridisch argument zal zijn dat advocaten zullen aanhalen bij betwisting over studieattesten.

- **Het mogelijk maken van digitale klassenraden.**

Wij vinden dat een klassenraad steeds fysiek moet doorgaan. De geheimhouding bij digitale klassenraden kan niet worden gegarandeerd omdat men niet weet wie in de fysieke vergaderruimte aanwezig is bij de verschillende digitale deelnemers van de klassenraad.

- **Het afschaffen van facultatieve vakantiedagen.**

De facultatieve verlofdagen zijn zowel voor leerlingen als personeel een welgekomen adempauze. Deze dagen worden ook dikwijls ingezet om aan plaatselijke/lokale festiviteiten te kunnen deelnemen. Wij vinden het belangrijk dat een school een onderdeel is van de plaatselijke cultuur en daar ook kan aan participeren. Bovendien werd bij een vorige CAO aan het basisonderwijs een extra facultatieve verlofdag toegekend omdat er geen financiële middelen waren voor een loonsopslag.

- **Het beperken van de evaluatiedagen.**

Door het inperken van de evaluatiedagen zullen de studenten meer examens op 1 lesdag moeten afleggen en zullen de deliberaties op een kortere periode moeten gebeuren. Wij vinden het belangrijk dat elke student op een kwalitatieve manier wordt besproken en geëvalueerd tijdens de klassenraad. Klassenraden duren in het SO nu soms langer dan 12 uren per dag. Het kan niet de bedoeling zijn om het aantal uren per dag nog uit te breiden. De Vlaamse Regering grijpt met deze maatregel grondig in op het evaluatieproces in scholen en op de werkdruk van leraren.

Wij begrijpen dat de Vlaamse Regering wil inzetten op kwaliteit en het maximaliseren van de onderwijstijd. De eerste vereiste om dit te bekomen is **een gekwalificeerde leerkracht voor elke klas**. Elke maatregel in elk decreet zou erop gericht moeten zijn om sterke leraren aan te trekken én te behouden. De maatregelen in dit BVR verhogen de werkdruk, bouwen de professionaliseringsmogelijkheden van schoolteams af en zetten een kwaliteitsvol evaluatieproces zwaar onder druk. Dit BVR vermindert de werkbaarheid, de kwaliteitsvolle invulling en de aantrekkelijkheid van het beroep. Het staat dus wat ons betreft haaks op het streven naar kwaliteitsvol onderwijs.

Protocol van niet-akkoord bij het Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein onderwijs en vorming, wat betreft de organisatie van het schooljaar in het basis- en in het secundair onderwijs en de samenstelling van de klassenraad in het secundair onderwijs

COC merkt op dat tot op datum van 5 februari 2026 in de nota aan de Vlaamse Regering die dit Besluit begeleidt de wijzigingen in de tekst van het Besluit, zoals gepresenteerd tijdens de onderhandelingen, niet zijn aangepast. De tekst van het Besluit spoort dus niet meer overal met de tekst van de Nota en vice versa. Dit is geen heldere werkwijze. Voor wat volgt baseren wij ons op de tekst van het Besluit, zoals voorgelegd op 27 januari 2027 en niet op de tekst in de Nota.

COC begrijpt dat de Vlaamse Regering de leertijd voor leerlingen wil maximaliseren. Ze focust zich daarbij op de pedagogische studiedag, de facultatieve vakantiedagen of de deliberaties op het einde van een trimester (samen maximaal 32 dagen) die echter al bestonden toen het Vlaams onderwijs nog bij de wereldtop hoorde. COC vraagt zich af of niet beter wordt gekeken in de richting van de stortvloed aan activiteiten en initiatieven die gedurende de 153 overige dagen van het schooljaar quasi permanent een normaal lesverloop in min of meerdere mate verstoren. De pedagogische vrijheid van de scholen is ook voor COC een belangrijke waarde, maar ze is geen vrijbrief om leerlingen en leraren te overladen met allerlei activiteiten en initiatieven die hen weghouden van wat de Vlaamse Regering als 'goed onderwijs' beschouwt. De onderwijsinspectie kan hier haar rol opnemen.

Artikelsgewijze bespreking:

Art.1

COC apprecieert dat de overheid is afgestapt van het voornemen om van de laatste schooldag een 'gewone lesdag' te maken. In de cyclus die het onderwijs kent is de laatste schooldag er om het schooljaar af te sluiten met allerlei activiteiten die daar onlosmakelijk mee verbonden zijn. In die optiek betreurt COC dat het voortaan niet meer mogelijk is om reeds vanaf de middag de lessen te schorsen om zo meer tijd te maken voor oudercontacten. Feedback verstrekken over resultaten van leerlingen en eventueel het toelichten van een advies over een vervolgtraject zijn niet alleen belangrijke, maar ook tijdsintensieve gesprekken. Het is jammer dat dit voortaan pas kan starten na schooltijd, waardoor de tijd voor oudercontacten beperkt wordt en zo goed als zeker een aantal ouders niet meer op het oudercontact zal verschijnen.

Art. 2 (BaO) en art. 9 (SO)

COC kan niet instemmen met het opheffen van de facultatieve vakantiedagen. Deze facultatieve vakantiedagen bestonden reeds lang voor dat de Vlaamse gemeenschap bevoegd werd voor onderwijs. De argumentatie vanuit het kabinet dat de indeling van de vakantiedagen in het onderwijs gebaseerd is op de vooroorlogse periode toen leerlingen nog geacht werden mee te werken op het veld en dus verouderd is, overtuigt allermist. De vakantie-regeling is sinds de tweede wereldoorlog meermaals aangepast en geëvolueerd. In de praktijk gebruiken vele scholen de facultatieve vakantiedag(en) om een 'brugdag' te creëren wanneer officiële feestdagen (11 november – 1 mei) op een dinsdag of donderdag vallen. Andere scholen laten de facultatieve verlofdag samen vallen met feestdagen van andere religieuze gemeenschappen, omdat in de praktijk ouders hun kinderen toestemming geven om die dag thuis de feestdag te vieren, wat overigens voorzien is in de regelgeving. Dergelijke pragmatische oplossingen zullen in de toekomst niet meer mogelijk zijn. COC vreest dat deze regeling eerder het luxe-verzuim dan de lestijd zal bevorderen.

Al is de vakantiedag facultatief in te zetten door de school, het is ook een vakantiedag voor het personeel. Geen wettelijke vakantiedag weliswaar, maar vermits algemeen wordt bevestigd dat deze vakantiedag al vele decennia bestaat, is er minstens sprake van een 'gewoonterecht' waar volgens COC niet zomaar aan geraakt kan worden. Bovendien wordt nu algemeen aanvaard dat de vakantieregeling een deel is van het loonpakket. Het afschaffen van de facultatieve vakantiedag(en) beschouwt COC dan ook als een negatieve ingreep op het totale loonpakket van het onderwijspersoneel.

Art. 3 (BaO) en Art. 6 (SO)

COC heeft ernstige bedenkingen bij de verplichting voor het schoolbestuur om in opvang te voorzien tijdens pedagogische studiedagen en gewone lesdagen (bij afwezigheid van de leraar). Het kan niet de bedoeling zijn dat die opvang wordt opgenomen door het overige onderwijspersoneel: zij hebben op dat moment ook hun taak of hun taak is afgelopen. Een school is een onderwijsinstelling met personeel dat daarvoor is opgeleid en gekwalificeerd en dus geen instelling voor opvang. Ondersteuning vanuit de lokale besturen kan, zoals gesuggereerd tijdens de onderhandelingen, een oplossing bieden, maar dan is het aangewezen om hierover vooraf duidelijke maatregelen te nemen, vooraleer deze opvangplicht op te leggen.

Art. 7

COC kan niet akkoord gaan met de forse reductie van het aantal evaluatiedagen van zestig naar vijfenveertig en van achttien naar twaalf in de opleidingsvormen 1, 2 en 3 van het buitengewoon onderwijs. Ook al onderschrijft COC het belang van onderwijstijd, dat geldt evenzeer voor evaluatietijd. Zowel het organiseren van vooraf aangekondigde examens over grotere leerstofgehelen als het besluitvormingsproces van klassenraden en evaluatiegesprekken verdienen de nodige tijd en aandacht. De huidige regeling bestaat sinds 2001 en het regeerakkoord maakte geen melding van een intentie om hier in te grijpen. Evenmin liggen wetenschappelijke studies voor die aantonen dat het met de organisatie van de examens en de klassenraden grondig mis zou lopen. COC begrijpt niet dat de Vlaamse Regering deze maatregel niet vooraf breed heeft afgetoetst. COC vraagt een regeling die, waar nodig, toelaat dat het maximum aantal dagen verruimd wordt.

COC begrijpt niet waarom er, in tegenstelling tot wat tot nog toe regelgevend was, een andere regeling wordt voorzien wat de aanwezigheid van leerlingen van opleidingsvormen 1, 2 en 3 van het buitengewoon secundair onderwijs betreft en vraagt dan ook deze passage te schrappen en de mogelijkheid om leerlingen niet verplicht op school te laten zijn over te laten aan het schoolbestuur en de ouders.

Art. 8

COC kan niet akkoord gaan met het schrappen van de pedagogische studiedag in het secundair onderwijs. Een school heeft er regelmatig nood aan om rond belangrijke projecten of onderwijsvernieuwingen het ganse team samen te brengen in een professionaliseringstraject. Dit is vaak de efficiëntste en goedkoopste weg om pedagogische en onderwijskundige vernieuwingen snel te implementeren. De resultaten van een goede pedagogische studiedag wegen zeker op tegen het verlies van maximaal zeven lessen.

Art. 11

COC kan niet instemmen met de bepaling dat bij een beslissing over de vorming, evaluatie en deliberatie de klassenraad door de voorzitter samengesteld wordt uit ten minste 75% van de leden van het onderwijzend personeel van het structuuronderdeel waarvoor de leerling heeft geopteerd. Voor COC is het essentieel dat alle leden van het onderwijzend personeel die aan de leerling onderwijs hebben verstrekt in het structuuronderdeel waarvoor de leerling heeft geopteerd van ambtswege stemgerechtigde leden zijn van de klassenraad en bijgevolg onverkort lid zijn van de klassenraad. Het aanduiden door de voorzitter van de leden van de klassenraad

kan leiden tot verlies aan objectiviteit of zelfs willekeur. Het ligt voor de hand dat bij betwistingen van beslissingen van de delibererende klassenraad de verzoeker voortaan nauwkeurig de samenstelling van de klassenraad nagaat. Hij zal ook controleren of de voorzitter de klassenraad deskundig en representatief heeft samengesteld opdat de beslissing op alle relevante elementen van het leerlingendossier is gebaseerd, zoals nu bepaald in het Besluit. Bovendien is niet duidelijk hoe het cijfer van ten minste 75% zich verhoudt tot wat in artikel 5 van het Besluit van 15 juli 2022 van de Vlaamse Regering over de organisatie van het secundair onderwijs, wat leerlingen betreft is gestipuleerd omtrent gewettigde afwezigheden. Zijn deze al dan niet inbegrepen in de 75%? En wat als blijkt bij deliberatie dat het niet (meer) mogelijk is om het quorum van 75% te halen (bv. na een arrest van de Raad van State die de klassenraad opdraagt een nieuwe beslissing te nemen). Kan er dan überhaupt een geldige beslissing genomen worden?

Het COV geeft een protocol van niet akkoord bij het Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein onderwijs en vorming, wat betreft de organisatie van het schooljaar in het basis- en in het secundair onderwijs en de samenstelling van de klassenraad in het secundair onderwijs

Met dit besluit wil de Vlaamse regering de lestijd voor leerlingen in het basis- en secundair onderwijs maximaliseren. Het COV is niet akkoord met de maatregelen die de regering hiervoor wil nemen.

Gedreven door de onderwijsdoelstellingen hebben schoolleiders, leraren en personeelsteams het vertrouwen en de professionele ruimte nodig om weloverwogen keuzes te maken over de organisatie van de lestijd, de professionalisering en de bijhorende activiteiten. Dit is geen bijkomstigheid, maar een noodzakelijke voorwaarde voor een krachtig en duurzaam onderwijsbeleid en een verwachting die in handen van de teams mag en moet gelegd worden.

De bestaande omvang van de totale lestijd voor leerlingen biedt hiervoor een solide basis. Vlaanderen garandeert in het basisonderwijs voor de leerlingen meer dan het gemiddelde in Europa aan lestijden.

Voor de personeelsteams ligt de verantwoordelijkheid bij de beleidsgever om de voorwaarden te scheppen waarin de focus op de kernopdracht van onderwijs met inbegrip van professionalisering kan blijven. Waar er bijkomende noden ontstaan, zoals bij de opvang van leerlingen, is het voor het basisonderwijs dringend en noodzakelijk om daarnaast flankerende en ondersteunende oplossingen te ontwikkelen die deze opdracht ondersteunen zonder de professionele ruimte van onderwijsgevers te ondermijnen.

De laatste schooldag voor de zomervakantie

In een besluit vastleggen dat de laatste dag vóór de zomervakantie verplicht een volledige schooldag moet zijn met de gebruikelijke schooluren, is betuttelend en ondermijnt het vertrouwen in het onderwijspersoneel. Het COV pleit ervoor dat scholen de professionele ruimte en verantwoordelijkheid krijgen om zelf te bepalen hoe zij deze dag organiseren. Einde-schooljaar-activiteiten zoals oudercontacten, evaluaties, klas- en teamoverleg of afrondende pedagogische opdrachten maken volwaardig deel uit van kwaliteitsvol onderwijs. Ze dragen rechtstreeks bij aan een zorgvuldige overdracht, een sterke opvolging van leerlingen en een solide pedagogisch klimaat, en verdienen daarom dezelfde erkenning als lessen.

De hervorming van de pedagogische studiedagen

Volgens het Vlaams Regeerakkoord 2024–2029 mag de professionalisering van leraren niet ten koste gaan van de lestijd van leerlingen. Daarom worden de pedagogische studiedagen hervormd. In het basisonderwijs betekent dit dat de mogelijkheid om een extra pedagogische studiedag te organiseren wordt geschrapt. De overheid motiveert dit door te verwijzen naar het aantal lesdagen in Vlaanderen, dat lager zou liggen dan het Europese gemiddelde, en wil zo de lestijd verhogen. In werkelijkheid hebben leerlingen in Vlaanderen tijdens die lesdagen echter evenveel of zelfs meer effectieve lestijd dan het Europese gemiddelde. Aan lestijd ontbreekt het dus niet, zeker niet in het basisonderwijs. Wat wél cruciaal is, is dat deze lestijd kwaliteitsvol wordt ingevuld – en daarvoor is tijd voor professionalisering essentieel.

Het basisonderwijs staat immers voor grote uitdagingen. De invoering van de nieuwe minimumdoelen, gebaseerd op een kennisrijk curriculum, komt snel dichterbij. Daarnaast moeten de actieplannen *Ieder kind taalheld* en *Goed Gedragen*, die inzetten op taalvaardigheid, respectvolle omgang en een gestructureerde leeromgeving, hun uitrol krijgen. Het COV onderschrijft deze doelstellingen voluit, maar elke maatregel vraagt bijkomende expertise én gerichte professionalisering. Dat vergt tijd, zowel voor de individuele leraar als voor het schoolteam. Professionaliseringskansen beperken en tegelijk verwachten dat deze ingrijpende vernieuwingen worden gerealiseerd zonder de juiste voorwaarden te scheppen, is niet haalbaar. Meer leertijd voor leerlingen ontstaat door effectiviteit, en meer effectiviteit door goed opgeleid personeel. Een pedagogische studiedag opofferen is dan vooral een symbolische maatregel.

Willen we kwaliteitsvol onderwijs dan moet ook de professionalisering in reële tijd deel uitmaken van de kernopdracht. Het COV pleit daarom voor twee uren professionalisering binnen de huidige hoofdopdracht van leraren in het basisonderwijs en kijkt uit naar het nieuwe professionaliseringskader dat in het regeerakkoord wordt aangekondigd.

Daarnaast moet het schoolbestuur opvang voorzien tijdens pedagogische studiedagen wanneer ouders hierom vragen. Dit legt een zware druk op de organisatie van die dagen in het basisonderwijs, omdat scholen vaak niet over het nodige opvangpersoneel beschikken. Hierdoor komt de ruimte voor diepgaande professionalisering verder onder druk te staan. Het is aan de beleidsgever om de onderwijsteam in het basisonderwijs dringend flankerend te versterken.

Het afschaffen van de facultatieve verlofdagen

De facultatieve verlofdagen hebben een duidelijke functie. Ze geven scholen de ruimte om rekening te houden met de gemeenschap waarin zij verankerd zijn en met lokale organisaties. Deze dagen worden zorgvuldig en in overleg met ouders binnen de schoolraad ingepland wanneer er in de lokale gemeenschap belangrijke evenementen plaatsvinden, of wanneer een korte adempauze voor leerlingen en leraren wenselijk is na een lange aaneenschakeling van lesdagen.

Het COV begrijpt niet waarom deze mogelijkheid zou moeten verdwijnen. Deze maatregel was niet in het regeerakkoord opgenomen en grijpt bovendien eenzijdig in op de bestaande afspraken rond verlof- en vakantieregeling van het personeel.

Voor onderwijspersoneel voelt deze ingrepen aan als een signaal van wantrouwen. Het COV vraagt respect en vertrouwen in de professionaliteit en de beslissingen van de schoolteams en roept de overheid op om geen maatregelen te nemen die de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep ondermijnen.

Met betrekking tot het *Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein onderwijs en vorming, wat betreft de organisatie van het schooljaar in het basis- en in het secundair onderwijs en de samenstelling van de klassenraad in het secundair onderwijs*, geeft VSOA Onderwijs een protocol van niet akkoord en wenst hierbij volgende opmerkingen te maken:

Het VSOA Onderwijs wil eerst en vooral zijn appreciatie uitdrukken voor het feit dat rekening werd gehouden met sommige opmerkingen die in het lokaal overleg gemaakt werden en die ervoor zorgen dat de organiseerbaarheid op niveau van de scholen verbeterd werd ten opzichte van de oorspronkelijke teksten.

Spijts deze opmerking, stellen wij vast dat er toch nog een aantal zaken behouden zijn, waar wij ons principieel niet akkoord mee kunnen verklaren.

De toelating, opvolging en beoordeling van leerlingen blijft voor VSOA Onderwijs een taak en dus ook een bevoegdheid van elke leerkracht die betrokken is in de opleiding van deze leerling. Ten eerste is er in de meer en meer toenemende juridisering (o.a. betwistingen eindbeslissingen): potentieel dreigt hier het gevaar dat de niet aanwezigheid van een leerkracht zal leiden tot betwistingen. Men zou bijvoorbeeld kunnen argumenteren dat net voor het vak waarvoor de leerling een voldoende / goed resultaat behaalde de leerkracht niet aanwezig was, los van het feit dat het hier dan niet gaat uit om een algemeen vak of een 'belangrijk vak' uit het fundamenteel gedeelte.

Ten tweede vindt het VSOA Onderwijs dat elke leerkracht een professional is die moet erkend worden in haar of zijn expertise. Dan een (arbitrair) onderscheid gaan maken naar belangrijkheid met als parameters bijvoorbeeld het aantal uren dat het vak wordt ingericht, zorgt voor een perceptie van minderwaardigheid van het vak bij zowel de leerkracht als de leerlingen. Bedenking hierbij is ook dat als leerlingen een vak inderdaad als minderwaardig percipiëren, dit potentieel hun gedrag tijdens de lessen negatief beïnvloedt. Zo ontstaat er dan een sneeuwbaaleffect: de motivatie zal afnemen, waardoor de resultaten verslechteren met als gevolg dat de leerkracht grote kans maakt een negatieve evaluatie op te lopen. Bij deze opmerking gaan we dan nog voorbij aan het gedrag, en niet attitude, dat kan leiden tot tuchtproblemen, die op hun beurt dan ook weer kunnen uitmonden in een negatieve evaluatie van de leerkracht.

Wij begrijpen dat de decreetgever de uitweg heeft voorzien dat de leerkracht kan afdwingen toch aanwezig te mogen zijn maar stellen ons vragen in hoeverre dit effectief zal worden toegestaan. De school heeft namelijk de verplichting om in opvang te voorzien en het laat zich raden dat voor deze taak de leerkrachten die niet aanwezig moeten zijn op de klassenraad zullen worden ingeschakeld. Dit is begrijpelijk omdat er weinig andere alternatieven zijn.

Het VSOA Onderwijs stelt zich daarnaast enkele vragen wat betreft de afschaffing van de pedagogische studiedagen. Om kwaliteitsvol onderwijs te garanderen is er nood aan bekwame leerkrachten die voldoende op de hoogte zijn van recente (wetenschappelijke) inzichten. In se wordt de professionalisering niet weggeschreven maar zal dit niet of in elk geval minder makkelijk mogelijk zijn indien het om collectieve professionalisering gaat. Het wegnemen van de mogelijkheid om collectief bij te scholen tijdens de lesuren betekent dat dit in de praktijk zal moeten plaatsvinden buiten de schooluren dus 's avonds, tijdens het weekend, vakantie,... Dit zijn momenten waarop op dit ogenblik geen prestaties kunnen gevraagd worden binnen de prestatieregeling. Dit is volgens VSOA Onderwijs een voorafname op toekomstige regelgeving. Bijkomend zorgt dit voor een meer ontworichte work-life balance met als gevolg meer uitstroom en minder instroom door het onaantrekkelijker maken van het lerarenberoep.

Brussel,

AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID:

VOORZITTERS,

AFVAARDIGING VAN HET GO! ONDERWIJS VAN
DE VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VAN DE
VERENIGINGEN VAN DE INRICHTENDE MACHTEN:

Voor het Katholiek Onderwijs Vlaanderen

Voor het Overleg Kleine Onderwijs-
verstrekkers (FOPEM, IPCO, Steiner-federatie,
VOOP)

Matthias DIEPENDAELE
minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Economie, Innovatie en
Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en
Facilitair Management
Voorzitter SectX en C2
Ondervoorzitter OOC

Voor het GO! onderwijs van de Vlaamse
Gemeenschap:

Voor het Onderwijssecretariaat
voor Steden en Gemeenten van de
Vlaamse Gemeenschap:

Zuhal DEMIR
Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en
Werk,
Voorzitter OOC
Ondervoorzitter SectX en C2

Voor het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen:

LEDEN,

AFVAARDIGING VAN DE REPRESENTATIEVE
VAKORGANISATIES:

Voor de Algemene Centrale der
Openbare Diensten:

Hans BONTE
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Wonen,
Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd

Voor de Federatie van de Christelijke
Syndicaten der Openbare Diensten:

Hilde CREVITS
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Binnenland,
Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven,
Integratie en Inburgering, Bestuurszaken,
Sociale Economie en Zeevisserij

Voor het Vrij Syndicaat voor het
Openbaar Ambt:

Ben WEYTS
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Begroting en
Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed
en Dierenwelzijn

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein onderwijs en vorming, wat betreft de organisatie van het schooljaar in het basis- en in het secundair onderwijs en de samenstelling van de klassenraad in het secundair onderwijs

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, artikel 50;
- de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, bekrachtigd bij het decreet van 27 mei 2011, artikel 12 en artikel 115, §1, 4°, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014.

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 17 november 2025.
- De gemeenschappelijke vergadering van Sectorcomité X, van onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van het overkoepelend onderhandelingscomité, vermeld in artikel 4 van het decreet van 5 april 1995 tot oprichting van onderhandelingscomités in het vrij gesubsidieerd onderwijs, heeft protocol nr. *** gesloten op *** 2026.
- De Raad van State heeft advies xxxxx/x (adviesnummer) gegeven op ... (datum), met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op het volgende motief:

- Het Vlaams Regeerakkoord 2024 – 2029 wil niet dat professionalisering van leerkrachten ten koste gaat van de lestijd van leerlingen. De aanpassingen van de regelgeving over de organisatie van het schooljaar in het basis- en het secundair onderwijs die bij dit besluit worden aangebracht, geven daaraan uitvoering.
- Dit besluit beoogt de onderwijstijd van leerlingen maximaal te benutten en waarborgt dat er tijdens de schooluren steeds opvang voorzien is, behalve in gevallen van wettelijke overmacht.
- Om de leerkrachten maximaal de kans te bieden zich toe te leggen op hun onderwijstaken, wordt de verplichte deelname van alle leerkrachten aan de klassenraad beperkt.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Hoofdstuk 1. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 april 1991 tot organisatie van het schooljaar in het basisonderwijs en in het deeltijds onderwijs georganiseerd, erkend of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap

Artikel 1. In artikel 3 van het besluit van de Vlaamse regering van 17 april 1991 tot organisatie van het schooljaar in het basisonderwijs en in het deeltijds onderwijs georganiseerd, erkend of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 31 augustus 2001 en 9 juli 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 4 wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“§4. Op de laatste schooldag voor de zomervakantie kan geen pedagogische studiedag als vermeld in paragraaf 3, worden georganiseerd. De laatste dag voor de zomervakantie is een schooldag met toepassing van de gebruikelijke schooluren.”;

2° paragraaf 5 wordt opgeheven.

Art. 2. In hetzelfde besluit worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 6, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 31 augustus 2001;
2° artikel 7.

Art. 3. In artikel 8 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 31 augustus 2001, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 en 2 wordt de zinsnede “artikelen 3 en 4 en artikel 5” vervangen door de zinsnede “artikel 3, §1, artikel 4 en 5”;

2° er wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§5. Het schoolbestuur voorziet tijdens de lesdagen in opvang behalve als de school onbereikbaar of ontoegankelijk is door overmacht. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de invulling van de opvang.”;

3° er wordt een paragraaf 6 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§6. Het schoolbestuur voorziet, op verzoek van de ouders, tijdens de pedagogische studiedagen vermeld in artikel 3 in opvang behalve als de school onbereikbaar of ontoegankelijk is door overmacht. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de invulling van de opvang.”.

Art. 4. In artikel 9 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 31 augustus 2001, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “de facultatieve vakantiedagen en” opgeheven;

2° in het tweede lid wordt de zinsnede “de halve vakantiedagen of de vakantiedagen die bij toepassing van artikel 6 verdeeld zijn alsmede” opgeheven.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse regering van 31 augustus 2001 houdende de organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs

Art. 5. In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse regering van 31 augustus 2001 houdende de organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008, wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

“§1. Dit besluit is van toepassing op het voltijds gewoon en buitengewoon secundair onderwijs, erkend, gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap.”.

Art. 6. Aan artikel 3 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008 en 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 2 wordt opgeheven;

2° een paragraaf 3 wordt toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. Het schoolbestuur voorziet tijdens de lesdagen, vermeld in paragraaf 1 en 2, op verzoek van de betrokken personen in opvang, behalve als de school onbereikbaar of ontoegankelijk is door overmacht. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de invulling van de opvang.”;

3° een paragraaf 4 wordt toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Het schoolbestuur kan beslissen dat bij afwezigheid van of het gebrek aan een leerkracht, een leerlingengroep een of enkele van de gebruikelijke schooluren niet op school aanwezig hoeft te zijn. Het principe van mogelijke afwezigheid van leerlingen wordt in voorkomend geval opgenomen in het schoolreglement, met toepassing van artikel 112, eerste lid, 1°, c), van de Codex Secundair Onderwijs.

Die afwezigheid kan alleen na voorafgaand en eenmalig te geven schriftelijk akkoord van de betrokken personen, met toepassing van artikel 111, paragraaf 1ter, van dezelfde

Codex. In dat geval kan worden afgeweken van de gebruikelijke schooluren, vermeld in paragraaf 1 en 2.

Als de betrokken personen daar niet mee akkoord gaan, voorziet de school in opvang. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de invulling van de opvang.”.

Art. 7. Artikel 5 van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 13 september 2013 en gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 10 juli 2015, 22 september 2023 en 5 september 2025, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 5. §1. In deze paragraaf wordt onder evaluatiedag een dag verstaan waarop de lessen worden geschorst voor een van de volgende activiteiten:

- 1° vooraf aangekondigde examens over grotere leerstofgehelen, met uitzondering van de bekwaamheidspoeven, opgelegd in het kader van externe certificering;
- 2° elk besluitvormingsproces van de klassenraad, met inbegrip van de deliberatie;
- 3° de evaluatiegesprekken met de leerlingen en, eventueel, de betrokken personen.

Het aantal evaluatiedagen wordt op de volgende wijze vastgesteld:

- 1° in het voltijds gewoon secundair onderwijs en in het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 4, met uitzondering van de 7de leerjaren die gericht zijn op instroom op de arbeidsmarkt, als examens worden georganiseerd: maximaal vijfenveertig halve lesdagen per schooljaar en die kunnen starten ten vroegste tweeëntwintig halve lesdagen vóór de kerstvakantie, vóór de paasvakantie of vóór de laatste lesdag van het schooljaar;
- 2° in de 7de leerjaren die gericht zijn op instroom op de arbeidsmarkt van het voltijds gewoon secundair onderwijs en van het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 4, als examens worden georganiseerd: maximaal twintig halve lesdagen per semester;
- 3° in het voltijds gewoon secundair onderwijs en in het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 4, als formatief wordt geëvalueerd en geen examens worden georganiseerd: maximaal twaalf halve lesdagen per schooljaar;
- 4° in het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 1, 2 en 3: maximaal twaalf halve lesdagen per schooljaar;
- 5° in het voltijds gewoon secundair onderwijs en in het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 4, als formatieve evaluatie en examens worden gecombineerd: een aantal dat lager ligt dan vijfenveertig halve lesdagen per schooljaar, met behoud van toepassing van punt 1°;
- 6° in de opleiding Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs: zoals bepaald door de school.

In het tweede lid, 3°, wordt verstaan onder formatieve evaluatie: permanente of gespreide evaluatie.

De evaluatiedagen kunnen verschillen per structuuronderdeel of per leerlingengroep. De laatste dag voor de zomervakantie is geen evaluatiedag maar een schooldag met toepassing van de gebruikelijke schooluren.

Het besluitvormingsproces, vermeld in het eerste lid, 2°, voldoet aan de volgende voorwaarden:

- 1° het start op zijn vroegst op de vierde laatste evaluatiedag voorafgaand aan de kerstvakantie of de paasvakantie;
- 2° het start op zijn vroegst op de vierde laatste evaluatiedag voorafgaand aan de zomervakantie;
- 3° het start op zijn vroegst op de vierde laatste evaluatiedag van de maand januari voor de 7de leerjaren die gericht zijn op instroom op de arbeidsmarkt, die eindigen op 31 januari van het lopende schooljaar;
- 4° het kan niet beëindigd worden zolang stages voor de leerlingen in kwestie aan de gang zijn;
- 5° het wordt georganiseerd op elk tijdstip van het schooljaar voor de opleiding Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs.

§2. Het schoolbestuur kan beslissen dat op de dagen waarop de evaluatie, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, 1° of 3°, wordt georganiseerd, de leerling, na akkoord van de betrokken personen, alleen tijdens zijn examens of tijdens de evaluatiegesprekken op school aanwezig hoeft te zijn. Als de betrokken personen daar niet mee akkoord gaan, voorziet de school in opvang. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de invulling van de opvang.

Het schoolbestuur kan beslissen dat op de dagen waarop de evaluatie, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, 2°, wordt georganiseerd, de leerling, na akkoord van de betrokken personen, niet op school aanwezig hoeft te zijn. Als de betrokken personen daar niet mee akkoord gaan, voorziet de school in opvang. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de invulling van de opvang.

Voor leerlingen van het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 1, 2 en 3 kan het schoolbestuur niet beslissen dat de leerling niet op school aanwezig hoeft te zijn.”.

Art. 8. Artikel 6 van hetzelfde besluit wordt opgeheven.

Art. 9. In artikel 7 van hetzelfde besluit wordt punt 7° opgeheven.

Art. 10. In artikel 9, §1, van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 13 september 2013, wordt het tweede lid opgeheven.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 over de organisatie van het secundair onderwijs, wat leerlingen betreft

Art. 11. In artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 over de organisatie van het secundair onderwijs, wat leerlingen betreft, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 5 mei 2023 en 15 september 2023, wordt in 1°, b), het punt 1) vervangen door wat volgt:

“1) bij beslissing over de toelating van een leerling wordt de klassenraad door de voorzitter samengesteld uit ten minste drie leden van het onderwijzend personeel van het structuuronderdeel waarvoor de leerling opteert; de voorzitter duidt die leden aan. Bij een beslissing over de vorming, evaluatie en deliberatie wordt de klassenraad door de voorzitter samengesteld uit ten minste 75% van de leden van het onderwijzend personeel van het structuuronderdeel waarvoor de leerling heeft geopteerd; de voorzitter

duidt die leden aan en waakt erover dat de klassenraad deskundig en representatief is samengesteld opdat de beslissing op alle relevante elementen van het leerlingendossier is gebaseerd. Elk lid van het onderwijzend personeel dat door de voorzitter niet wordt aangeduid, heeft het recht om op eigen initiatief toch aan de klassenraad deel te nemen;”.

Art. 12. In artikel 5 van hetzelfde besluit wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De voorzitter van de klassenraad, vermeld in artikel 4, eerste lid, 1°, a), beslist of de leden van de klassenraad fysiek of digitaal aanwezig zijn op de klassenraadsvergadering.”.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Art. 13. Dit besluit treedt in werking op 1 september 2026, uitgezonderd artikel 3, punt 3°, dat in werking treedt op 1 september 2027.

Art. 14. De Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs en vorming, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR